

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, м. Київ, вул. Садова, 3-а; e-mail: derevyanko@v.rada.gov.ua

06.04.2017

№ 291-440

Національне антикорупційне бюро України
03035, м. Київ, вул. Василя Сурикова, 3

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Щодо притягнення до кримінальної відповідальності осіб, протиправні дії та бездіяльність яких призвели до необхідності повернення японській стороні коштів на підставі невиконання зобов'язань за Кіотським протоколом до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату

Починаючи з 2015 року, Україна та її народ змушені розплачуватися за невірні помилки керівних посадових осіб центральних органів виконавчої влади, які своїми діями призвели до виникнення державного боргу в розмірі більше 2 млрд. грн. у зв'язку з невиконанням міжнародних зобов'язань перед Японією в рамках Кіотського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату.

У 2009 році Україною отримано від Японії кошти у сумі 440 млн. євро для реалізації договірних зобов'язань за чотирма договорами на продаж одиниць (частин) установленної кількості. У результаті невикористання коштів Міністерством екології та природних ресурсів України Українська сторона в особі Мінприроди тричі продовжувала термін використання коштів з кінця 2012 року до кінця 2014 року та до 29 лютого 2016 року.

Міністерству екології та природних ресурсів України було цілком відомо, що «кіотські гроші» – це не благодійна допомога і не грант від Японії, а оплата за придбані квоти на викиди парникових газів. Кошти від них повинні були спрямовуватися на впровадження заходів з енергоефективності та на розвиток зелених технологій, у тому числі на утеплення шкіл, дитячих садків та лікарень.

Дії Міністерства екології та природних ресурсів України щодо затягування використання коштів за їх цільовим призначенням призвели до того, що у березні 2015 року Японська сторона заявила претензії про припинення двосторонньої співпраці у сфері обмеження викидів парникових газів з вимогою повернути як основну суму боргу, так і фінансові санкції, на суму 1,3 млрд. грн. та 35,9 млн. євро. Так, у 2016 році Україною вже повернуто Японії 7,49 млн. євро невикористаних коштів.

Крім того, використання кіотських коштів Міністерством екології та природних ресурсів України є безпосередньою причиною виникнення безлічі

масштабних корупційних скандалів. Зокрема, йдеться про скасування закупівлі, проведеної ДП «Українські екологічні інвестиції» наприкінці 2015 року на суму 1 млрд. грн. щодо капітального ремонту мереж освітлення та встановлення 377 тис. LED-світильників для бюджетних установ міста Києва та ще 8 областей України. Адже вони проведені з грубими порушеннями вимог чинного на той час Закону України «Про здійснення державних закупівель».

Також тільки наприкінці 2016 року Міністерством екології та природних ресурсів України прийнято рішення щодо закупівлі японських автомобілів марки Mitsubishi Outlander PHEV для потреб Національної поліції України на суму 959,4 млн. грн. І знову ж таки процедура публічної закупівлі не була прозорою, а купівельна ціна – в рази завищеною. Як наслідок, детективами Національного антикорупційного бюро України розпочато досудове розслідування у кримінальному провадженні за такими фактами.

Крім взагалі невикористання коштів, виділених на виконання японсько-українських домовленостей в рамках Кіотського протоколу, сьогодні наша держава повинна повернути кошти, які хоча і використані, але фактично безрезультатно.

Так, японська компанія НЕДО за результатами зовнішнього аудиту надала українській стороні Повідомлення про випадок невиконання зобов'язань щодо незавершених 73 проектів цільових (зелених) інвестицій та 26 липня 2016 року надала Повідомлення про випадок невиконання стосовно порушень виплат до Договору продажу ОУК відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння від 21.03.2013 року. На цій підставі японська сторона вимагає від України повернення 3,664 млн. євро за проектами, реалізованими у 2013 році, які неякісно виконані.

Проте Міністерство екології та природних ресурсів України протягом цього часу не вживало дієвих заходів щодо врегулювання питання повернення Японській стороні близько 3,664 млн. євро.

У цьому випадку звертаю Вашу увагу на те, що Міністерство екології та природних ресурсів України приховало від японської сторони порушення, допущені стосовно виплат ще у 2013 році щодо реалізації соціальних проектів з енергозбереження. Це здійснювалося шляхом фальсифікації звітів.

Однак, Міністерство екології та природних ресурсів України відреагувало на вказане звернення лише 12 грудня 2016 року. При цьому ним не було зазначено джерел покриття таких видатків.

Тільки у 2017 році Міністерство екології та природних ресурсів України звернулося з конкретними пропозиціями щодо врегулювання порушеного питання. Така активність пов'язана з тим, що Японська сторона вимагає негайно повернути 3,664 млн. євро за незавершені 73 проекти цільових екологічних (зелених) інвестицій. І зазначає, що у разі неповернення вказаної суми компанія НЕДО звернеться до Міжнародного Арбітражного Суду Міжнародної Торгової палати для вирішення у судовому порядку питання про стягнення повної суми коштів у розмірі 48,7 млн. євро.

Тобто в такому разі суд може постановити рішення про стягнення з України

як суми, еквівалентної сумі порушень, так і додатково нарахованих санкцій, а також зобов'язже відшкодувати японській стороні арбітражні витрати та витрати на юридичні послуги. Більше того, вказана ситуація спричинить додаткові витрати для української сторони на оплату юридичної допомоги та представництва у судах.

У свою чергу, відповідне зволікання Міністерством екології та природних ресурсів України спричинить втрати загального фонду державного бюджету, орієнтовно на суму понад 109 млн. грн., які необхідно повернути Японській стороні. При цьому, вказані кошти використовувались Міністерством екології та природних ресурсів України за спеціальним фондом державного бюджету. Крім того, цим Міністерством не надано інформації щодо стягнення коштів з винних осіб, тобто визначення джерела покриття вказаних видатків.

Із відповідей Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України та Національного антикорупційного бюро України, отриманих за результатами розгляду моїх неодноразових депутатських звернень, вбачається, що за фактами невикористання та нецільового використання коштів, виділених в рамках реалізації Кіотського протоколу відкрито ряд кримінальних проваджень.

Зокрема, з 16.03.2016 року в провадженні Національного антикорупційного бюро України знаходиться кримінальне провадження № 42016100000000100 від 04.02.2016 року за фактом замаху на заволодіння коштами, які були отримані Україною за Кіотським протоколом посадовими особами ТОВ «Агротехбуд» в особливо великих розмірах, за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 15 та ч. 4 ст. 190 КК України. 01.04.2016 року постановою прокурора у кримінальному провадженні матеріали досудового розслідування № 42016100000000100 об'єднано в одне провадження із кримінальним провадженням № 32016100000000003 від 13.01.2016.

20.06.2014 Генеральна прокуратура України розпочала розслідування у кримінальному провадженні № 12014100000000880 за фактом вчинення службовими особами ДП «Держекоінвест» протягом 2012-2014 років розтрати та заволодіння коштами Державного бюджету України в особливо великих розмірах, виділених для реалізації Рамкової конвенції ООН про зміну клімату та Кіотського протоколу до неї, та інших злочинів. Під час здійснення розслідування у зазначеному кримінальному провадженні Генеральною прокуратурою України повідомлено про підозру колишньому народному депутату України Іванющенку Ю.В. в організації розкрадання коштів Державного бюджету України в особливо великих розмірах та незаконному збагаченні в особливо великих розмірах за ознаками складу злочинів, передбачених ч. 3 ст. 27, ч. 5 ст. 191, ч. 3 ст. 368-2 КК України. Іванющенко Ю.В. було оголошено в міжнародний розшук.

Кримінальне провадження за підозрою Іванющенка Ю.В. було виділено в окреме провадження та зупинено у зв'язку з переховуванням підозрюваного від органів досудового слідства та з метою ухилення від кримінальної відповідальності та виконанням процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва відповідно до ч.ч.1,3 ст.280 КПК України. Після чого в засобах

масової інформації були оприлюднені повідомлення про зняття всіх обвинувачень відносно Іванющенка Ю. В. та закриття відповідних кримінальних проваджень.

При цьому, з аналізу інформаційних повідомлень Національного антикорупційного бюро України стає зрозумілим, що підозрюваними, обвинуваченими і особами, які скоріш за все будуть притягнуті до кримінальної відповідальності за невикористання і нецільове використання державних коштів, виділених в рамках Кіотського протоколу, стануть рядові чиновники, а не керівники Міністерства екології та природних ресурсів України та Уряду.

Так, у повідомленні від 16.05.2016 року зазначається, що у цей день детективи Національного антикорупційного бюро України затримали секретаря комітету з державних закупівель ДП «Українські екологічні інвестиції» за підозрою у замаху на розтрату державних коштів, отриманих згідно з Кіотським протоколом, за ознаками злочину, передбаченого ч. 2 ст. 15 та ч. 5 ст. 191 КК України. Під час розслідування було встановлено, що посадовець у змові з групою осіб організував придбання фіктивних суб'єктів господарської діяльності та забезпечив їх перемогу при проведенні процедур державних закупівель на реконструкцію мереж освітлення на суму понад 480 млн. гривень. Предметом тендеру передбачалося проведення капітального ремонту шляхом переоснащення світильників з лампами розжарювання на світильники на основі LED-технологій.

01.04.2017 року Національне антикорупційне бюро повідомило про завершення досудового розслідування у кримінальному провадженні за фактом замаху на заволодіння державними коштами, отриманими Україною на підставі Кіотського протоколу. У рамках цього розслідування детективами Національного антикорупційного бюро України повідомлено про підозру директору ДП «Укрекоінвест» у вчиненні злочинів, передбачених ч. 2 ст. 15, ч. 5 ст. 191 («замах на заволодіння чужим майном»), ч. 2 ст. 382 («невиконання рішення суду»), ч. 1 ст. 366 («службове підроблення») Кримінального кодексу України.

Ще двом співробітникам ДП «Укрекоінвест», які також входили до складу комісії з проведення конкурсних торгів цього підприємства, детективи інкримінували злочини, передбачені ч. 2 ст. 15, ч. 5 ст. 191, ч. 4 ст. 358 («використання підробленого документу»), ч. 1 ст. 366 КК України.

Директору Комунального підприємства «Одесаміськвітло», який своїми діями сприяв виготовленню документації для участі у тендері фіктивних підприємств, повідомлено про підозру за ч. 1 ст. 366 КК України.

Ще один із ключових організаторів замаху на заволодіння державними коштами, экс-службовець ДП НАЕК «Енергоатом», якому детективи інкримінували злочини, передбачені ч. 5 ст. 27, ч. 2 ст. 15 ч. 5 ст. 191, ч. 4 ст. 358 КК України, наразі перебуває в міжнародному розшуку. Стосовно нього застосують процедуру так званого заочного засудження (на підставі глави 24-1 КПК України).

У другій половині 2016 року стосовно ще двох осіб, які брали участь у схемі злочину, суд уже виніс вирок на підставі угод про визнання винуватості за ч.1 ст. 205 КК України («фіктивне підприємництво»).

Матеріали справи стосовно ще трьох підозрюваних, яких оголошено в розшук (два – в національний, 1 – в міжнародний), виділено в окремі провадження.

За версією слідства, Міністерство екології та природних ресурсів України за рахунок коштів, отриманих за Кіотським протоколом, мало профінансувати проект із заміни світильників з лампами розжарювання на світильники на основі LED-технологій на об'єктах соціальної інфраструктури по всій країні. В результаті змови посадових осіб ДП «Укрекоінвест», відповідального за організацію тендера, з низкою приватних структур, підрядником обрано маловідоме ТОВ «Агротехбуд», яке мало виконати роботи з переоснащення на умовах 70%-ї передплати. Детективи НАБУ встановили, що виконувати роботи за проектом злочинці не мали наміру, а отримані кошти планували перерахувати компаніям із ознаками фіктивності.

Усього в замаху на заволодіння коштами підозрюють 10 осіб, із яких 2 особи визнали себе винними й уклали угоди зі слідством. 2 осіб оголошено в національний розшук та двох – у міжнародний.

Підтримуючи та схвалюючи в цілому дії НАБУ з розслідування вищезазначених злочинів, вважаю за необхідне зазначити, що жодного очільника Кабінету Міністрів України, керівників Міністерства екології та природних ресурсів України та інших центральних органів виконавчої влади, задіяних у реалізації фінансової частини Кіотського проколу, досі не затримано, не оголошено їм підозру та взагалі не відкрито щодо них кримінальні провадження, не говорячи про притягнення їх до кримінальної відповідальності. Це у той час, коли саме керівні посадові особи Уряду та центральних органів виконавчої влади тривалий час зволікали із прийняттям важливих рішень щодо використання коштів, виділених в рамках Кіотського протоколу, та організовували і проводили незаконні публічні закупівлі за такі кошти. **І це при тому, що через бездіяльність саме вищевказаних осіб Україна в 2016 році вже була вимушена повернути Японії 7,49 млн. євро невикористаних коштів, а зараз Японія вимагає повернення ще 3,664 млн. євро, у разі неповернення яких перед нашою державою постане вимога про повернення не лише цієї суми, але й повної суми 48,7 млн. євро.**

Відповідно до п. 4 Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 32 від 21 січня 2015 року, саме Міністерство екології та природних ресурсів України забезпечує виконання вимог Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату та Кіотського протоколу до неї, в тому числі впровадження механізмів за Кіотським протоколом, та вносить на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції щодо забезпечення їх виконання; організовує роботу щодо залучення міжнародної фінансової та технічної допомоги, грантів та інших міжнародних програм у сфері регулювання негативного антропогенного впливу на зміну клімату та адаптації до його змін; здійснює сплату внесків до бюджету Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату та Кіотського протоколу до неї, а також до Міжнародного журналу транзакцій.

Під час здійснення розслідування у вищевказаному кримінальному провадженні не перевірено той факт, що ДП «Українські екологічні інвестиції» належить до сфери управління Міністерства екології та природних ресурсів України та утворене останнім на виконання програми по скороченню викидів парникових газів. Тому використання коштів, виділених в рамках Кіотського протоколу, цим підприємством здійснювалося з відома самого Міністерства екології та природних ресурсів України та його керівництва.

Крім того, незважаючи на те, що проведення тендерів за участю вже згаданого ТОВ «Агротехбуд», було заблоковано на підставі ухвали Господарського суду міста Києва від 16 грудня 2015 року у справі № 910/311481/15, посадові особи Міністерства екології та природних ресурсів України та ДП «Українські екологічні інвестиції», яке є організатором тендерів, продовжували процедуру торгів.

Цілком очевидним є те, що зазначене освоєння коштів Кіотського протоколу має корупційний характер і не могло відбуватися без відома керівництва Уряду та Міністерства екології та природних ресурсів України. До цього також могло бути причетне керівництво Антимонопольного комітету, оскільки його посадовці зволікають з розглядом численних скарг інших учасників торгів. Тобто, тут мова йде про змову в найвищих ешелонах влади.

Таким чином, одним із першочергових завдань Національного антикорупційного бюро України є встановлення осіб, які повинні понести відповідальність за неправомірні дії та бездіяльність у сфері використання коштів в рамках Кіотського протоколу, які полягали в їх нецільовому використанні та у зволіканні з використанням, що призвело до заподіяння державі збитків в розмірі понад 2 млрд. грн.

Враховуючи вищенаведене, керуючись статтею 15 України «Про статус народного депутата України», статтею 214 Кримінального процесуального кодексу України,

прошу:

1. Всебічно, повно і неупереджено перевірити дії та бездіяльність посадових та службових осіб Кабінету Міністрів України, Міністерства екології та природних ресурсів України та інших органів державної влади, що полягали у нецільовому використанні та зволіканні з використанням коштів, виділених у рамках реалізації Кіотського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, що призвели до необхідності повернення таких коштів японській стороні, а отже до заподіяння державі збитків в особливо великих розмірах.

2. Внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати досудове розслідування.

3. Притягнути винних осіб до встановленої законом відповідальності.

4. Повідомити мене про результати розгляду даного депутатського запиту, прийняті рішення та вжиті заходи у встановлений законом строк.

Народний депутат України

Юрій Дерев'янку
(посвідчення № 291)